

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ОСВІТИ

DOI : 10.33274/2079-4835-2023-26-1-5-13

УДК 378.147.02-026.15(0475)

**Рибалка Н. В.,
асистент**

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
Кривий Ріг, Україна, e-mail: rybalka_n@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0003-3804-6875

ВИКОРИСТАННЯ КРЕАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

**Rybalka N. V.,
Assistant**

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National
University of Economics and Trade,
Kryvyi Rih, Ukraine, e-mail: rybalka_n@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0003-3804-6875

CREATIVE TECHNOLOGIES APPLICATION IN THE PROCESS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Мета — розгляд та аналіз креативних педагогічних технологій формування іноземної комунікативної компетенції; виявлення їх основних характеристик; ознайомлення з технологіями евристичного навчання та їх класифікаціями; розгляд прикладів використання мовних та групових креативних ігор як методів креативного письма та евристичних методів у процесі навчання іноземній мові.

Методи. Основні наукові результати отримані за допомогою використання таких методів дослідження, як аналіз психолого-педагогічної літератури, узагальнення передового досвіду та спостереження.

Результати. Спираючись на те, що креативні технології навчання іноземній мові сприятимуть розвитку креативного мислення студентів та їх лінгвістичної креативності, та забезпечать високий рівень іноземної комунікативної компетенції, ми дійшли висновку, що розвиток лінгвістичної креативності студентів може здійснюватися на основі технологій креативного письма, які сприятимуть зняттю психологічних бар'єрів і стимулюватимуть креативне мислення студентів при виконанні письмових завдань. Величезний потенціал розвитку креативності мають технології евристичного навчання, головними характеристиками яких є: відкритість, проблемність, відсутність наперед відомого рішення та опора на творчий потенціал учня. Технології евристичного навчання іноземної мови майбутніх спеціалістів включають евристичні методи пізнання об'єкта, виявлення його основних ознак і евристичні методи перетворення ознак об'єкта та створення нового об'єкта. Представлені евристичні прийоми можуть бути використані на заняттях з іноземної мови в різних варіантах залежно від виду комунікативних умінь, на розвиток яких направлено заняття.

Ключові слова: іноземна мова; педагогічні технології; креативні педагогічні технології; креативне мислення; лінгвістична креативність; іноземна комунікативна компетенція; креативне письмо; евристичне навчання; мовні креативні ігри; групові креативні ігри.

Постановка проблеми. У сучасному постійно мінливому світі дослідження, присвячені такому феномену як «креативність», набувають все більшої актуальності. Креативність стала однією з невід'ємних умов затребуваності фахівця, у зв'язку з чим розвиток креативного мислення учнів став однією з основних вимог педагогічного процесу на всіх рівнях навчання. Креативність та креативне навчання стали складниками модернізації освіти. Саме креативне навчання здатне реалізувати підготовку творчих ініціативних спеціалістів [1]. Креативне навчання є творчим процесом створення суб'єктами навчальної діяльності нового, самостійного, оригінального продукту, що відповідає всім характеристикам творчого. Цей вид навчання покликаний «задовольняти потребу особистості у саморозвитку і творчому самовираженні», «розкрити творчий потенціал студента та сприяти набуттю ним творчої індивідуальності, розвитку самостійного мислення, прийняттю нестандартних рішень, застосуванню креативних якостей на практиці» [3].

Враховуючи все вище сказане, можна стверджувати, що сучасне суспільство потребує спеціалістів, які не тільки мають високий рівень професійних компетенцій, що дозволяє їм вирішувати складні професійні завдання, а й креативних спеціалістів, здатних швидко адаптуватися до вимог сучасної освітньої політики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-методологічну базу нашого дослідження складають роботи таких авторів, як Е. Арванітопуло, Л. Байдунова, І. Зимня, І. Мудрицька, А. Муратов, Е. Полат, Т. Полилова, Т. Шапошникова, Т. Дмитренко, А. Хуторський та ін.

Мета статті — розглянути та проаналізувати креативні педагогічні технології формування іншомовної комунікативної компетенції; виявити їх основні характеристики; ознайомитися з технологіями евристичного навчання та їх класифікаціями; розглянути приклади використання мовних та групових креативних ігор як методів креативного письма та евристичних методів у процесі навчання іноземній мові.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення результату в процесі професійної підготовки майбутніх спеціалістів необхідно використовувати спеціальні креативні педагогічні технології, які, з одного боку, сприятимуть реалізації та розвитку їхнього креативного мислення, та які вони будуть застосовувати у майбутній професійній діяльності, з іншого боку.

Для початку розберемо такі поняття як «педагогічні технології» та «креативні педагогічні технології».

Педагогічна технологія визначається як «цілісна система методів, форм, засобів, способів, матеріальних ресурсів, що забезпечує досягнення мети», такий собі педагогічний проект, реалізований практично [2].

Вивчаючи особливості *креативної педагогічної технології*, можна сказати, що дана технологія є синтезом алгоритму для особливої творчої діяльності та процесу здійснення даного виду діяльності педагога та учня. Специфіка творчої діяльності визначає цілі, зміст та форми взаємодії при креативному навчанні, а також можна виділити основні характеристики креативної педагогічної технології:

- можливість реалізації творчого потенціалу особистості учня;
- забезпечення досягнення чітких освітніх результатів;
- наявність певного алгоритму діяльності;
- наявність специфічних методів і прийомів навчання, що стимулюють пізнавальну активність учнів, включаючи методи контролю [3].

Отже, креативні технології є особливим видом педагогічних технологій, що орієнтують навчальний процес на розвиток мислення учнів.

Інтегруючи поняття «креативна технологія» в методику навчання іноземної мови, під ним розуміється сукупність спеціальних методичних прийомів, орієнтованих на розвиток креативного мислення як засобу формування комунікативної компетенції на заняттях з іноземних мов. При цьому під креативним прийомом навчання розуміються спеціальні дії у рамках креативного методу навчання, спрямовані на вирішення конкретного методичного завдання на певному етапі навчання іноземної мови. Необхідно наголосити, що розвиток креативного мислення виступає як основа для формування іншомовної комунікативної компетенції [2].

Таким чином, використання креативних технологій на заняттях з іноземної мови сприятиме розвитку креативного мислення студентів, яке, у свою чергу, забезпечує успішне формування іншомовної комунікативної компетенції.

Високий рівень формування іншомовної комунікативної компетенції також, на думку багатьох методистів, пов'язаний саме з рівнем лінгвістичної креативності учнів.

Лінгвістична креативність визначається як «здатність особистості до використання оригінальних, нестандартних лінгвістичних прийомів та засобів вираження думки іноземною мовою», «здатність особистості до вилучення, накопичення та використання нових знань з іноземної мови, що сприяють її самореалізації, самотворення» [3].

Лінгвістична креативність включає наступні три компоненти: когнітивний (іншомовні знання); діяльнісний (креативні вміння); емотивний (ціннісні відносини).

До основних критеріїв лінгвістичної креативності належать: оригінальність, відповідність, прийнятність та результативність. При цьому оригінальність розуміється як нестандартне рішення комунікативного завдання, що виявляється у мовному оформленні, відповідність – відхилення в оформленні висловлювання від мовних та культурних норм не повинно ускладнювати його розуміння; прийнятність - облік соціокультурного контексту та умов комунікації; результативність - успішне вирішення поставленого завдання [3].

Таким чином, основною метою використання креативних технологій на заняттях з іноземної мови буде розвиток креативного мислення студентів загалом та лінгвістичної креативності, зокрема, які мають забезпечити високий рівень іншомовної комунікативної компетенції та стати основою для формування професійних компетенцій.

Виходячи з усього вище сказаного, креативні технології формування іншомовної комунікативної компетенції ми умовно поділяємо на дві групи: технології розвитку лінгвістичної креативності та технології розвитку креативного мислення студентів, але слід зазначити, що ці технології тісно взаємодіють між собою, адже розвитку лінгвістичної креативності сприятиме використання технологій креативного письма.

Методи та прийоми креативного письма спрямовані на зняття психологічних бар'єрів та подолання негативного досвіду при виконанні письмових завдань іноземною мовою, а також на розвиток творчого потенціалу учнів. Одним із напрямів даної технології є аналіз та створення текстів на основі творів конкретної поезії, основний принцип якої полягає «у якійсь грі зі словами та літерами, зокрема: гра зі значеннями, з об'ємними можливостями шрифту, з графічним розташуванням слів та літер у просторі» [7]. На величезний навчальний та розвиваючий потенціал творів конкретної поезії на заняттях з іноземної мови вказують ряд методистів: нестандартна відкрита та ігрова форма конкретної поезії надає можливість постійної зміни способів дії, активізує творчі можливості учнів; незакінчена форма творів конкретної поезії дає учням можливість доповнювати та розширювати їх своїми думками, «грати» з мовою, експериментувати зі змістом, створювати свої тексти, твори конкретної поезії дозволяють використовувати творчі підходи до розвитку мовних навичок та лінгвокраїнознавчої компетенції, сприяють підвищенню мотивації та мимовільного запам'ятовування мовного матеріалу, зняття психологічних бар'єрів та створення творчої

атмосфери [4]. Таким чином, використання текстів конкретної поезії на заняттях з іноземної мови сприятиме розвитку іншомовної комунікативної компетенції та лінгвістичної креативності як її основи. Цей метод ми позначимо як «Мовні креативні ігри» та розглянемо деякі приклади використання цього методу:

Складання акровірша. В акровірші початкові літери кожного рядка утворюють слово, ім'я або фразу, якщо їх скласти разом. Поряд з акровіршем можна використовувати *мезовіриш* або *телевіриш*. Цей прийом реалізується у кілька етапів.

Етап 1: Запишіть Ваше ім'я по літерах вертикально так, щоб кожна літера знаходилася одна під іншою;

Етап 2: Для кожної літери придумайте слово / щось, що вам подобається / не подобається / вважаєте неможливим / любите / ненавидите / ... і запишіть це поруч із кожною літерою;

Етап 3: На основі отриманого акровірша напишіть про себе хвалебну оду або історію/казку про себе.

Метод «Мовні креативні ігри» включає створення текстів на основі таких літературних прийомів як:

- ✓ **анаграма** (перестановка літер у певному слові або фразі для складання нових слів);
- ✓ **тавтограма** (всі слова поетичного чи прозового тексту починаються на одну літеру);
- ✓ **лінограма** (складання тексту без використання якоїсь певної літери).

У практиці викладання іноземної мови у вузі найчастіше використовуються два останні прийоми, які сприяють розширенню словникового запасу студентів, тренують використання лексики та граматики, а також розвивають креативність. Розглянемо приклади їхнього використання [5].

Приклад використання прийому **"Тавтограма"**: назвіть якомога більше слів, що починаються з певної літери по темі «Відносини батьків і дітей». Перегляньте список цих слів і складіть речення або мікротексти, у яких кожне слово починається з цієї літери.

Приклад використання прийому **"Лінограма"**: прочитайте текст і перепишіть його, замінивши всі слова, що починаються, наприклад, на літеру "г", іншими словами.

До технологій креативного письма також відносяться креативні письмові групові ігри. Використання на заняттях даних ігор сприятиме розвитку мовних навичок та вмінь працювати в групі, також стимулюватиме креативне мислення студентів і розвиватиме лінгвістичну креативність, оскільки:

- 1) спектр мовних засобів та ідей буде значно ширшим за рахунок групової роботи: кожен висловлює свої ідеї, потім відбираються найкращі;
- 2) знімаються мовний бар'єр, страх перед виконанням складного комунікативного завдання та невпевненість у собі;
- 3) групова робота проводиться не тільки на етапі планування, а й на всіх інших етапах продукування іншомовного висловлювання;
- 4) підвищується мотивація та інтерес до вивчення іноземної мови.

Розглянемо деякі із зазначених ігор:

Гра "Klopwörter". Учні працюють у групі, перед кожним лежить чистий аркуш паперу. Кожен член групи за знаком ведучого, наприклад по стуку по столу, називає будь-яке слово, всі запам'ятовують чи фіксують його. Залежно від розміру групи, у кожного на аркуші паперу може бути від шести до десяти слів, з яких вони потім повинні скласти будь-який текст за десять-п'ятнадцять хвилин. Головне правило - текст повинен містити усі названі слова.

Гра "Gesichter Briefe". Кожен учасник групи кидає записку зі своїм ім'ям у коробку. Записки змішуються і кожен тягне одну з ім'ям іншого учасника. На отриманій записці з ім'ям учасник малює своє обличчя (сумне, веселе, сердите тощо) та передає її тому учаснику, чие

ім'я написане на записці. Одержувач має описати почуття та думки, які, на його думку, має автор малюнка. Потім вся група переглядає записки та складає якусь історію.

Гра «Rückwärtsgeschichte». Один із учасників групи пише заключне речення внизу на чистому аркуші паперу формату А4. Потім передає студенту, який сидить через два місця праворуч від нього. Одержувач пише ще два речення та передає лист далі і т.д. Останній учасник гри пише заголовок та зачитує розповідь [6].

Наведені приклади ігор викликають великий інтерес у студентів, вони можуть проводитись на будь-якому з етапів заняття відповідно до його освітніх цілей.

Величезний потенціал розвитку креативності мають технології евристичного навчання, яке сьогодні набирає все більшої популярності. Існує думка, що евристичний метод навчання стосовно навчання іноземних мов, трактується як серія спеціальних питань, що підводять учнів до самостійного відкриття нового знання, наприклад, формулювання нового граматичного правила. Крім того евристичні методи взаємодіють з іншими видами пізнавальної діяльності: інсценування учнями рольових ігор, виконання письмових та усних завдань, організованих за принципом індукції. Головними характеристиками завдань, що використовуються під час евристичного навчання, є: відкритість, проблемність, відсутність заздалегідь відомого рішення, опора на творчий потенціал того, хто навчається.

У евристичному навчанні використовують спеціальні методи організації пошукової, творчої діяльності учнів тому евристичні методи навчання можна класифікувати за трьома групами:

- 1) організаційно-діяльні методи: метод рефлексії, цілепокладання, самоорганізації та ін.
- 2) когнітивні методи: метод застосування, дослідження, образного бачення та ін.
- 3) креативні методи: метод «Якби ...», мозковий штурм, гіперболізації та ін.

Виходячи з того, що при навчанні іноземних мов основним дидактичним засобом виступає іншомовний текст, методисти поєднують евристичні методи у дві групи:

- 1) евристичні методи пізнання об'єкта, виявлення його основних ознак: дослідження, різне бачення, особиста емпатія, метод Едварда де Бона «Шість капелюхів», прогнозування;
- 2) евристичні методи перетворення ознак об'єкта та створення нового об'єкта: мозковий штурм, зміна рольових функцій, символічна аналогія, асоціювання, аглютинація, складання з малопов'язаних слів оповідання та ін.

Критеріями відбору евристичних методів навчання іноземної мови повинні бути:

- відповідність обраного методу цілям та завданням навчання іноземної мови на певному етапі навчання;
- зацікавлення студентів до обраного методу навчання;
- можливості методу для розвитку креативного мислення студентів [2].

Розглянемо приклади використання евристичних методів навчання у процесі навчання німецькій мові:

Метод "Образне бачення". У методиці навчання іноземних мов цей метод передбачає розвиток умінь продуктивних видів мовної діяльності з урахуванням образного мислення. Як об'єкти пізнання студентам можна запропонувати різні абстрактні малюнки, цифри тощо. На основі образів, які вони зможуть побачити в них, можна запропонувати скласти розповідь, внутрішній монолог, написати казку і т.д.

Приклад завдання по методу образного бачення: візьміть аркуш білого паперу і складіть його навпіл. Потім капніть кілька крапель чорнила, туші або чорної акварелі в центр відкритого аркуша, а потім притисніть аркуш. Коли ви відкриєте його знову, ви отримаєте певний малюнок. Якщо ви створили кілька таких зображень, ви можете перетворити їх на історію.

Метод "Особиста емпатія". Цей метод дозволяє вирішувати творчі комунікативні завдання з допомогою «вживання», тобто, ототожнення студентів з будь-яким живим або неживим предметом.

Приклад завдання по методу особиста емпатія: уявіть себе літнім чоловіком або жінкою. Що він міг би відчувати зараз? Про що, на вашу думку, він зараз мріє? Які уривки його життя проходять у нього перед очима? Чому він втомився? Почніть його монолог зі слів: я так втомився...).

Метод Е. де Боно «Шість капелюхів» заснований на вченні про паралельне мислення; згідно з цим методом мислення поділяється на шість етапів, кожен з яких символізує капелюх певного кольору (білий капелюх – це збір фактичної інформації з проблеми; червоний – вираження емоції та почуттів; жовтий – знаходження оптимістичного вирішення проблеми; чорний – виділення всього негативного в означеній проблемі чи ситуації, зелена - пошук креативного нестандартного рішення; синя - підбиття підсумків висновків). У процесі навчання іноземної мови даний метод навчання найчастіше використовується для організації дискусій і рольових ігор. Викладач може сам роздавати «капелюхи» студентам та визначати їх ролі відповідно до кольору капелюха. Синій капелюх, як правило, це капелюх модератора, який ставить перед групою завдання і веде дискусію. Кожен учасник дискусії має висловити своє бачення проблеми згідно з отриманим капелюхом. Цей метод може застосовуватися також і для індивідуальної роботи, що дозволить студентам навчитися розглядати проблему з різних сторін, знаходити її нестандартне рішення.

Метод «Прогнозування» спрямовано на розвиток у студентів вміння прогнозувати розвиток ситуації чи розвиток подій у тексті, спираючись на своє творче мислення. Нижче наведено приклад використання даного методу:

Продовжіть історію: Коли я сьогодні йшов з дому, я швидко глянув у дзеркало. Я злякався, тому що...

Ефективність застосування **методу «Мозкового штурму»** на заняттях з іноземної мови доведена сьогодні багатьма методистами та активно використовується. Мозковий штурм розглядається як один із етапів проведення групової дискусії, який дозволяє «вивільнити творчу енергію та прибрати моральні та смислові бар'єри її учасникам». Метою мозкового штурму є вирішення складних питань у процесі групового обговорення, знаходження креативного вирішення проблеми. Процес проведення мозкового штурму включає три етапи:

- 1) підготовчий: учасники знайомляться з поставленою проблемою та правилами проведення мозкового штурму;
- 2) генерування ідей: висування однієї чи кілька гіпотез вирішення поставленої проблеми кожним учасником та фіксування висунутих гіпотез;
- 3) заключний: аналіз всіх висунутих гіпотез, відбір найкращих.

Не менш популярним, ніж описаний метод, у методиці навчання іноземних мов є **метод «Асоціювання»**, що полягає у знаходженні асоціацій до слів, явищ, об'єктів тощо. Цей метод розвиває як асоціативне мислення, а також є ефективним для розвитку лінгвістичної креативності, що наочно демонструє такий приклад:

Напишіть на аркуші паперу іменник і передайте тому, хто сидить поруч. Він записує властивість/характеристику до іменника і передає аркуш далі. Наступний знову пов'язує іменник із записаною властивістю тощо.

Метод «Зміна рольових функцій» дозволить студентам навчитися вирішувати проблемні завдання способом уявної зміни їхньої позиції та ролі. Цей метод може застосовуватися не тільки для вирішення проблемних ситуацій, а й для роботи з іншомовним текстом. Наприклад:

Прочитайте уривок із книги. Схарактеризуйте головних героїв цієї історії. Перекажіть цю історію, змінивши основні риси характеру цих людей.

Евристичний *метод «Аглоцинація»* передбачає поєднання непокєднуваних насправді якостей, властивостей, частин об'єктів тощо. Вважаємо, що цей метод при навчанні іноземній мові студентів найефективніше використовуватиметься при роботі з іншомовним текстом. Студентам можна запропонувати на основі двох або трьох різних текстів скласти власний, написати історію, використовуючи запропоновані слова, які не пов'язані між собою, або використати даний метод навпаки, наприклад, запропонувати реконструювати вихідні тексти із запропонованих, як це показано нижче:

Тут переплітаються два вірші. Рядки відтворені абсолютно правильно. Спробуйте відновити якомога більше рядків і підібрати їх до двох віршів. Порівняйте тексти, які ви реконструювали, з оригінальним текстом.

Представлені евристичні прийоми можуть бути використані на заняттях з іноземної мови в різних варіантах залежно від виду комунікативних умінь, на розвиток яких направлено заняття.

Висновки. Таким чином, можна зробити слїдуючі висновки:

1. Використання креативних технологій у процесі навчання іноземних мов відповідає вимогам сучасних освітніх стандартів. Креативні технології навчання іноземної мови сприятимуть розвитку креативного мислення студентів та їх лінгвістичної креативності, що забезпечують високий рівень іншомовної комунікативної компетенції.

2. Під креативними технологіями навчання іноземних мов розуміється сукупність спеціальних методів та прийомів формування іншомовної комунікативної компетенції, спрямованих на розвиток креативності студентів загалом та лінгвістичної креативності зокрема. Основними характеристиками креативних технологій навчання іноземній мові будуть: можливість розвитку креативного мислення студентів, забезпечення формування певних мовних навичок та мовних умінь; наявність чіткого алгоритму дій, наявність специфічних прийомів та методів, що стимулюють речетворчу активність студентів.

3. До креативних технологій навчання іноземної мови належать педагогічні технології розвитку лінгвістичної креативності та технології розвитку креативного мислення.

4. Розвиток лінгвістичної креативності студентів може здійснюватися на основі технологій креативного письма, які сприятимуть зняттю психологічних бар'єрів, стимулюватимуть креативне мислення студентів при виконанні письмових завдань. Експериментування з іншомовним словом та фразою на рівні форми та змісту навчить студентів оригінальному нестандартному вираженню думок іноземною мовою. Основними методами розвитку лінгвістичної креативності у проведеному дослідженні виступають «Мовні креативні ігри» та «Групові креативні ігри».

5. Величезний потенціал розвитку креативності мають технології евристичного навчання. Головними характеристиками евристичних завдань є: відкритість, проблемність, відсутність наперед відомого рішення, опора на творчий потенціал учня. Технології евристичного навчання іноземної мови майбутніх спеціалістів включають евристичні методи пізнання об'єкта, виявлення його основних ознак і евристичні методи перетворення ознак об'єкта і створення нового об'єкта.

Список літератури

1. Булка Н. І. Креативність і соціальна компетентність. *Практична психологія та соціальна робота*. 2001. № 10. С. 46–49.
2. Пехота О. М., Кіктенко А. З., Любарська О. М. та ін. Освітні технології: навч.-метод. посіб. К.: А.С.К. 2003. 255 с.
3. Харцій О. М. Значення креативності в освіті: Навчальний посібник. Х: Основа. 2008. 189 с.
4. Fritzsche Joachim. Schreibwerkstatt. *Geschichten und Gedichte. Schreibaufgaben*. Klett: Stuttgart, 2006. S. 66.
5. Günter Gerngross, Herbert Puhta, Scott Thornbury. Teaching Grammar Creatively. Cambridge. Helbling Languages. 2006. 267 p.
6. Spinner K. Kreativer Deutschunterricht. Seelze: Kallmeyer Verlag, 2001. 192 S.
7. Wittschas Dagmar. Kreatives Schreiben. *7-10 Jahrgangsstufe. Techniken*. PB-Verlag Puchheim, 1997. S. 18, 33.

Інтернет-ресурси:

1. <https://osvita.ua/school/method/3707/#:~:text=%D0%92%20%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%88%D0%BD%D0%BE,%D0%B7%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8%2C%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D0%B9%20%D1%96%D0%BD>
2. <https://stylezhinki.ru/osobistist/8150-evristichnij-metod-formi-evristichnogo-navchannja.html>

References

1. Bulka, N. I. (2001). *Kreatyvnist i sotsialna kompetentnist* [Creativity and social competence]. *Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota* [Practical psychology and social work], no. 10, pp. 46–49.
2. Piekhota, O. M., Kiktenko, A. Z., Liubarska, O. M. (2003). *Osvitni tekhnolohii: navch.-metod. posib*. [Educational technologies: A Study Guide]. Kyiv, A.S.K. Publ., 255 p.
3. Khartsii, O. M. (2008). *Znachennia kreatyvnosti v osviti: Navchalnyi posibnyk* [The importance of creativity in education: A Study Guide]. Kharkiv, Osнова Publ., 189 p.
4. Fritzsche, Joachim. (2006). Schreibwerkstatt. *Geschichten und Gedichte. Schreibaufgaben*. Klett, Stuttgart, S. 66.
5. Günter, Gerngross, Herbert, Puhta, Scott, Thornbury. (2006). Teaching Grammar Creatively. Cambridge, Helbling Languages Publ., 267 p.
6. Spinner, K. (2001). Kreativer Deutschunterricht. Seelze: Kallmeyer Verlag, 192 S.
7. Wittschas, Dagmar. (1997). Kreatives Schreiben. *7-10 Jahrgangsstufe. Techniken*. PB-Verlag Puchheim, S. 18-33.

Internet resources:

3. <https://osvita.ua/school/method/3707/#:~:text=%D0%92%20%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%88%D0%BD%D0%BE,%D0%B7%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8%2C%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D0%B9%20%D1%96%D0%BD>
4. <https://stylezhinki.ru/osobistist/8150-evristichnij-metod-formi-evristichnogo-navchannja.html>

Objective. The objective of the article is to consider and analyze creative pedagogical technologies for the developing foreign language communicative competence; identifying their main characteristics; familiarization with heuristic learning technologies and their classifications; consideration of examples of the use of language and group creative games as methods of creative writing and heuristic methods in the process of learning a foreign language.

Methods. The main scientific results are obtained using such research methods as analysis of psychological and pedagogical literature, generalization of best practices and observation.

Results. Based on the fact that creative technologies for teaching a foreign language will contribute to the development of students' creative thinking and their linguistic creativity, and will ensure a high level of foreign language communicative competence, the author comes to the conclusion that the development of students' linguistic creativity can be carried out on the basis of creative writing technologies, which will contribute to the removal of psychological barriers and will stimulate students' creative thinking when completing written tasks. Heuristic learning technologies have a huge potential for the development of creativity, the main characteristics of which are: openness, problematic, lack of a known solution in advance and reliance on the student's creative potential. The technologies of heuristic foreign language learning for future specialists include heuristic methods of learning an object, identifying its main features, and heuristic methods of transforming the features of an object and creating a new object. The presented heuristic techniques can be used in foreign language classes in different versions depending on the type of communication skills that the class is aimed at developing.

Key words: foreign language; pedagogical technologies; creative pedagogical technologies; creative thinking; linguistic creativity; foreign language communicative competence; creative writing; heuristic learning; language creative games; group creative games.

Дата надходження рукопису 30.04.2023